

Türkiye Cumhuriyeti Kamuoyuna

03 Temmuz 2020

Avukatlık Kanununda Yapılmak İstenen Değişiklikler Hakkında Basın Bildirisi

AK Parti tarafından TBMM'ne sunulan Avukatlık Kanunu Değişiklik teklifi; Türkiye'deki (2019 sonunda) **124,555 avukatın 73,262'sini, yani % 58,8'ini temsil eden Ankara, İstanbul ve İzmir Barolarının** Türkiye Barolar Birliği ("TBB") genel kurulunda **% 41,5 oranındaki temsil oranını da % 07,5'e indirmeyi**; ilaveten **Ankara, İstanbul ve İzmir illerinde 2.000 avukatla "çoklu barolar" kurulmasını; avukatların % 88,8'ini temsil eden görece büyük 23 il barosunun Türkiye Barolar Birliği genel kurulunda temsil oranının % 67,1'den % 31,5'a düşürülmesini, buna karşın avukatların % 12,2'sini temsil eden 57 küçük il barosunun temsil oranının % 32,9'dan % 68,5'a çıkarılmasını** öngörmektedir.

Değişiklik teklifi hakkında geniş kapsamlı görüş ve değerlendirmelerim ile Derneğimiz önerileri, derneğimizin www.dahaiyiyargi.org sitesinde yayınlanmış bulunmaktadır.

Demokratik hiçbir yönü olmayan tam tersine mevcut görece demokratik durumu ciddi şekilde geri götüren, Gerekece kısmında öngörülen değişikliği gerekli ve haklı gösteren hiçbir açıklama içermeyen Teklifin, basına beyanatlarda **sözde "baroların ve TBB'nin yönetimini demokratikleştirmek" olarak sunulması manidardır.** Zira teklif; % 41,2 oranındaki 51,293 avukatı temsil eden üye sayıları küçük il barolarının TBB genel kurulunda temsil oranını ezici % 92,5'e çıkararak azınlığın çoğunluğa tahakküm etmesini sağlayacaktır.

Teklif'teki Avukatlık Kanunu 77. maddeye **“Beşbinden fazla avukat bulunan illerde asgari ikibin avukatla bir baro kurulabilir.”** eklenmesi ibaresi; Ankara, İstanbul ve İzmir illerinde çoklu barolar oluşması, böylece bu büyük illerdeki 73,242 avukatın 30'dan fazla baroya bölünmesi ile sonuçlanacaktır.

Üç büyük şehirde 30'dan fazla baro (“Çoklu baro”) kurulabilmesini öngören teklif Anayasa'nın 3. maddesinde **“Türkiye devleti ve milletiyle bölünmez bir bütündür”** hükmü ile benimsenen üniter – tek devlet ilkesinin ruhuna ve bu ilkenin yansıması olan idarenin bütünlüğü ilkesine zarar verecek, zamanla ülkemizin bekasına yönelik tehditler oluşmasına neden olabilecek niteliktedir.

2019 yılı sayılarına göre Ankara'da 6 adet, İzmir'de 2 adet ve İstanbul'da 20 adet ilave baro kurulmasına ve bu üç ilde toplam 31 adet baro oluşturmaya, en küçük birim olarak il bazında yapılan idari yapılanmada 28 ilave idari kurum – baro oluşturmaya bir kere izin ve imkân verildiğinde bu durumun üniter devlet ilkesinde onarılması güç bir delik açacağı, bunun da üniter devlet ilkesini zedeleyecek gelişmelerin önünü açacağı kolayca öngörülebilir.

Gerçekten de Teklif yasalaştırıldığı ve bir kısım illerde mevcut idari örgüt varken 2.000 avukatın bir araya gelerek aynı ilde ilave çoklu barolar kurması halinde:

- 2.000 avukat iktidar yanlısı bir baro kurarsa
- 2.000 tarikat mensubu avukat dini amaçlı bir baro kurarsa;
- 2.000 avukat dinsizliği, ateistliği amaçlayan bir baro kurarsa;
- 2.000 avukat etnik kökene dayanan ayrılıkçı bir baro kurarsa,
- 2.000 avukat ırk ayrımcılığı amaçlı bir baro kurarsa
- 2.000 fırsatçı avukat yolsuzluk amaçlı baro kurarsa
- 2.000 avukat anarşi ve terörü destekleme amaçlı bir baro kurarsa

bu ülkenin tarihinde yaşadığı onca çalkantı ve zorluklar sonucunda oluşturduğu üniter devlet ilkesinin zedeleneceğini; kısa bir süre sonra başka alanlarda benzer taleplerin mantar gibi artacağını, ikinci veya üçüncü belediyeler, muhtarlıklar, valilikler, kaymakamlıklar isteme cesareti vereceğini; üniter devlet ilkesini tehdit eden tehlikelere neden olma potansiyeli taşıdığını öngörmek mümkündür.

Teklifin amaçladığı “**üç büyük şehirde çoklu baro**” düzenlemesi kanunlaştırıldığı takdirde **baroların bağımsız meslek kuruluşu niteliğini yitireceği**, baroları **hukukun üstünlüğü yerine üyelerinin menfaatini savunan** ve bu konuda daha çok üye çekebilmek için **birbirleri ile yarışan** nitelik itibarı ile **sendikalara benzeyen menfaat gruplarına dönüştüreceği**; avukatlık mesleğinin bozulmasına yol açacak şekilde kötü davranışları teşvik edecek kötü bir ortam oluşacağı kolayca görülebilir.

Daha da önemlisi: Teklif yasalaştığı takdirde bağımsız ve tarafsız yargının 3 kurucu unsurundan bağımsız savunma ayağının bütünlüğünün bozulması, zayıflatılması yargı gücünün bağımsız işlevini de zedeleyecek; avukatlara ve **barolara verilmiş olan**; en başta **iktidarın hukuka aykırı hareket etmesine karşı durmayı** gerektiren “**hukukun üstünlüğünü ve temel insan haklarını savunma**” görevi ciddi şekilde aksayabilecektir.

Kanun Önünde Eşitlik İlkesi'ni düzenleyen Anayasa'nın 10. maddesinin 4. fıkrası gereğince “**Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.**”

Ülkenin bir coğrafi bölgesinde bir baro kurabilmek için 2.000 avukatın bir araya gelmesi şart koşularken diğer bir coğrafi bölgede 30 avukatın bir araya gelerek bir baro kurabilmesi, bir coğrafi bölgedeki avukat sayısı 2.000'in altına düşen barolar tasfiye edilirken, diğer bölgelerdeki çok daha düşük bu rakamın % 2'si veya 3'ü oranında (40, 80, 90) sayıda üyesi olan baroların varlığını sürdürmesi üye sayısı küçük illerdeki avukatlara tanınan imtiyaz niteliğindedir.

Dolayısıyla **TBB'nin oluşumunu** üç büyük iller Ankara, İstanbul ve İzmir dışındaki üye sayıları **küçük illerde bulunan küçük bir azınlık zümreye bırakan**; keza bu üç büyük illerde kurulması öngörülen **barolardan 2.000 eşiği altında kalanlar tasfiye edilirken**; **üye sayısı 2.000'in çok altında % 2'si veya 3'ü oranında kalan illerde barolar kurulması ve sürdürülmesi Anayasa'nın kanun önünde eşitlik ve hiçbir zümreye imtiyaz verilemeyeceğine dair Anayasa m.10'a aykırıdır.**

ÖNERİLERİMİZ:

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları arasında baroların hem yapılanma, hem organlarının seçimleri hem de üyeleri olan avukatların yönetimde temsilinin ve kararlara katılmasının mevcutta olandan çok daha yukarılara götürülmesini, ülkemizin ileri ve örnek demokratik kuruluşları haline getirilmesini derneğimiz başından beri desteklemektedir. Bu amaçla aşağıdaki hususları önermek isteriz. Sadece bu önerilerimizin bile hayata geçirilmesi baroları ve Türkiye Barolar Birliğini çok ileri derecede demokratik kurumlar haline getirecek; oluşacak dinamik daha başka nice iyileşmelerin yolunu açacaktır.

1. Büyük illerde çoklu baro getirmek yerine belirli ölçütleri aşan barolarda ihtiyaca orantılı olarak organları veya üyelerinin sayısını artırmak, komisyonlar, semt veya adliyelerden sorumlu başkan yardımcıları oluşturmak, yönetim görevlerini tam zamanlı ve ücretli hale getirmek gibi yöntemler üzerinde anlaşılmalıdır.

2. Birlik Genel Kurulu ve delegelik sistemi Avukatlık kanunundan ve diğer tüm kanunlardan ilga edilmelidir.

Temel işlevi birlik başkanını ve organlarını seçmekten ibaret olan, mesleğe kayda değer bir faydası olmayıp kaynakların israfına neden olan, demokratik yönetimi bozuşturan genel kurul ve delegelik sistemi bütün kanunlardan ilga edilmelidir.

3. Türkiye Barolar Birliğinin başkanını ve organlarının üyelerini – il baro seçimlerinde olduğu gibi - delegeler değil bütün avukatlar seçmelidir.

4. Türkiye Barolar Birliği Başkanı ve il barolarının başkanları, Cumhurbaşkanlığı seçiminde olduğu gibi iki türlü seçimlerle seçilmelidir.

5. Seçimlerde seçmen iradesini sakatlayan ya da dizayn etmeye yarayan blok listeler, benzer yöntemler ve uygulamalar yasaklanmalıdır.

SONUÇ:

Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, Anayasa m. 135 gereğince kurulmuş olan ve **organları kendi üyeleri tarafından demokratik usullere göre seçilen** kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları olmalarından ayrıca bağımsız ve tarafsız yargının kurucu unsurlarından savunmayı temsil ederler. Bağımsız yargının - hukukun üstünlüğünü ve temel insan haklarını savunmak görevi yüklenmiş olan - bağımsız bir unsuru olması sebebiyle barolar, Anayasa Madde 135'e göre kurulmuş olan kamu kurumu niteliğindeki diğer meslek kuruluşları ile ticaret ve sanayi odalarından çok farklı ve önemli bir işleve sahiptir. Bu nedenle barolarla ilgili düzenlemeler yapılırken aslında yargının işlevlerinin olumsuz etkilenmemesine yüksek itina gösterilmesi gerekir.

Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, ileri sürdükleri düşüncelerden dolayı milletvekillerine sorumsuzluk getiren Anayasa Madde 83, keyfi davranma hakkı vermez. Milletvekillerinin kendilerine tanınan yetki ve ayrıcalıkları Anayasa Madde 5'te belirtilen çerçevede ve özellikle "Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak" yönünde kullanmaları gerekir.

AK Parti milletvekillerini söz konusu taslağı TBMM'nden geri çekmeye; konu ile ilgili tüm tarafları sorumlu ve yapıcı davranmaya, konunun tüm paydaşlarını ön şartsız ve ön yargısız olarak bir araya gelmeye, sorunları müştereken belirlemeye, ortak akıl yoluyla bir çözüm bulmak için birlikte çalışmaya davet ediyoruz.

Siyaseten tarafsız olan ve üyeleri arasında birçok değerli hukukçu ve yönetim bilimci uzmanlar yer alan başkanı olduğum **Daha İyi Yargı Derneği ve Dernek başkanı olarak şahsen** siyaseten tarafsız olarak, yargı bağımsızlığının ve tarafsızlığının gerektirdiği şekilde **tüm taraflara eşit mesafede durarak böyle bir ortak akıl çalışmasına moderatörlük etmeye**, sorunların müştereken belirlenmesine, **çözümler bulunmasına ve uzlaşma sağlanmasına katkıda bulunmaya hazır bulunduğumuzu ifade etmek isterim.**

Kamuoyuna saygılarımızla duyururuz

Daha İyi Yargı Derneği

Başkanı Av. Mehmet Gün